

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ
АККОНСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕРЛІНУ

МАТЕРІАЛИ

*ДРУГОГО МІЖНАРОДНОГО
УКРАЇНО-НІМЕЦЬКОГО СИМПОЗИУМУ
З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я*

*«Громадське здоров'я в соціальному і освітньому просторі – виклики
сьогодення і перспективи розвитку»*

**22-24 вересня 2020 року
м. Тернопіль**

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2020

УДК 614.2:351.77(063)

Відповідальні за випуск: завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я ТНМУ імені І. Я. Горбачевського МОЗ України проф. Сатурська Г.С.

та доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я ТНМУ імені І. Я. Горбачевського МОЗ України Слободян Н.О.

Громадське здоров'я в соціальному і освітньому просторі – виклики сьогодення і перспективи розвитку: матеріали Другого міжнар. укр.-нім. симп. з громад. здоров'я, 22–24 верес. 2020 р. – Тернопіль : ТНМУ, 2020. – 67 с.

Відповідальність за представлені результати досліджень несуть автори тез.

КОНЦЕПЦІЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ І ПРОМОЦІЯ ЗДОРОВ'Я. ІНФЕКЦІЙНІ ТА НЕІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Грузєва Т.С., Замкевич В.Б.

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
(Київ, Україна)

Вступ. Формування здорового способу життя є важливим завданням системи охорони здоров'я, яке має здійснюватися впродовж всього життєвого циклу. Студентське середовище розглядається як важливий об'єкт виховного впливу внаслідок молодого віку переважної більшості студентів, в якому відбуваються процеси формування особистості.

Основна частина. Серед основних оперативних функцій громадського здоров'я важливу роль відіграє функція зміцнення здоров'я, яка передбачає вплив на основні соціально-економічні детермінанти та формування здорового вибору особистості щодо свого способу життя. Обрання здорового способу життя для певних категорій населення інколи є складним вибором через недостатній рівень знань, відсутність переконань, малі можливості такого вибору. Тому змістом роботи працівників закладів вищої медичної освіти має бути, окрім навчання спеціальності, надання необхідних знань щодо чинників ризику для здоров'я, переваг здорової поведінки та її позитивного впливу на здоров'я і довголіття.

Значний досвід з формування у студентському середовищі здорового способу життя набуто в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця завдяки системності такої роботи, постійності її проведення, у т. ч. інформаційно-освітніх, виховних, спортивних заходів тощо, із залученням значного контингенту осіб, що навчаються. Стратегічними напрямками профілактичної діяльності є виявлення поширення серед студентів провідних чинників ризику розвитку неінфекційних та інфекційних захворювань, у т. ч. вживання тютюну, алкоголю, нездорового харчування, низької фізичної активності, ризикованої сексуальної поведінки, стресів тощо; розкриття їх негативного впливу на здоров'я; навчання технологіям корекції нездорової поведінки; забезпечення умов для здорового вибору шляхом організації дозвілля, розвитку відповідної інфраструктури дозвілля, створення системи підтримки та мотивування до спортивних занять, культурного розвитку тощо.

Особливої уваги заслуговує залучення студентів до проведення роботи щодо здоров'язберігальної поведінки в закладах середньої освіти. Студенти, які беруть участь у формуванні здорового способу життя школярів, ліцеїстів, здійснюють профілактичну виховну роботу з позицій «рівний-рівному», що сприймається більш переконливо і дозволяє досягти кращих її результатів з формування індивідуальних навичок дотримання здорового способу життя.

Висновок. Реалізація оперативної функції громадського здоров'я щодо зміцнення здоров'я у студентському середовищі потребує вжиття низки стратегій, у т. ч. інформаційно-освітніх, виховних, організаційно-управлінських тощо, створення умов, за яких вибір здорової поведінки є легким вибором.

Грузєв В.В.

ПРІОРИТЕТНІ ПРОФІЛАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ В ГРОМАДСЬКОМУ ЗДОРОВ'Ї

Центр превентивної медицини ДУС (Київ, Україна)

Вступ. Профілактичні стратегії на міжнародному рівні визнано найдієвішим і найефективнішим підходом в діяльності з попередження розладів здоров'я і його зміцнення. Проте їх реалізація в системах охорони здоров'я стикається з численними труднощами, що потребує застосування інноваційних механізмів та значних зусиль.

Основна частина. Методологічні засади впровадження профілактичних стратегій в охороні здоров'я окреслено низкою документів ВООЗ, у т. ч. . Основами європейської політики і стратегії для ХХІ століття «Здоров'я-2020», Планом дій з реалізації Європейської стратегії профілактики і боротьби з неінфекційними хворобами, Міжнародними медико-санітарними правилами тощо. Рамкову основу дій викладено в Європейському плані дій зі зміцнення потенціалу та послуг громадського здоров'я. План розкриває принципи, засади, напрями та конкретні шляхи досягнення високого рівня популяційного здоров'я. Інноваційним підходом є міжгалузева, міжсекторальна взаємодія та участь всього суспільства у вирішенні питань зміцнення здоров'я, попередження захворювань та подовження тривалості життя із забезпеченням належної його якості.

Такий підхід потребує формування нових організаційних структур та покладання на них певних функцій з реалізації профілактичних стратегій. Десять оперативних функцій громадського здоров'я визначають стратегічні напрями діяльності та окреслюють пріоритетні стратегії досягнення належного рівня здоров'я та активного довголіття населення. Оскільки популяційне здоров'я обумовлюється комплексом різних детермінант, то вплив на них формує вибір профілактичних стратегій.

Провідними з них є захист здоров'я, який передбачає оцінку, управління і комунікацію ризиків, нагляд за правозастосуванням та контролем дій, які впливають на здоров'я, розробку нормативних і правозастосовних механізмів захисту здоров'я, епідагляду і моніторингу дотримання нормативів, правил і стандартів, створення нових законів і нормативних положень, забезпечення безпеки харчових продуктів і питної води та здорового навколишнього середовища тощо.

Зміцнення здоров'я пов'язано з соціально-економічними детермінантами, тому пріоритетні профілактичні стратегії повинні охоплювати заходи освітньої та соціальної діяльності, які адаптовано до певних соціально-економічних груп. Суспільні і професійні дії необхідно спрямовувати на формування умов для